

Konsek
TRONDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028

Orkland kommune

Vedtatt av kommunestyret 18.06.2024,
sak 52/24

Om forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon er systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Plan for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget har i løpet av våren 2024 laget denne planen. Planen gjelder til og med 2028.

Risikobildet i kommunen vil vanligvis endre seg over tid. Det kan føre til at det blir nødvendig å oppdatere planen midtveis i planperioden. Endringer i risikobildet kan også føre til endringer i prioriteringen av forvaltningsrevisjoner. For å ta høyde for dette, har kontrollutvalget prioritert flere områder enn det har ressurser til å undersøke.

Planen bygger på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og selskaper som kommunen har eierinteresser i.

For å finne fram til områder og selskaper med høyest risiko, er planen basert på et bredt utvalg kilder: revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra administrativ og politisk ledelse, samt innspill fra hovedtillitsvalgte og fra hovedverneombudet. I sum gir dette et godt grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon.

Ressurser

Kontrollutvalget har en begrenset årlig ressurs til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser på 550 timer.

Gjennomføring

Revisjon Midt-Norge, som er kommunens revisor, leverer forvaltningsrevisjon etter bestilling fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget godkjenner revisors prosjektplan før arbeidet begynner. Etter at forvaltningsrevisjonen er gjennomført, rapporterer revisor til kontrollutvalget. Kommunedirektøren får anledning til å uttale seg om rapporten før den behandles i kontrollutvalget.

Rapportering og oppfølging

Kontrollutvalget legger rapport fra forvaltningsrevisjonen fram for kommunestyret med forslag til vedtak og videre oppfølging. Kontrollutvalget skal sørge for at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp, og rapporterer om oppfølgingen til kommunestyret. Rapporteringen skjer vanligvis gjennom kontrollutvalgets årsrapport, men kan i noen tilfeller gå som egen sak til kommunestyret.

Prioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalgets prioriteringer går fram av oversikten på neste side. Oversikten inneholder også forslag til hva forvaltningsrevisjonen skal gi svar på. Forslagene er begrunnet i risiko- og vesentlighetsvurderingene. De er likevel ikke bindende for kontrollutvalget når det bestiller forvaltningsrevisjon.

Plan for forvaltningsrevisjon - prioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Prioritert område/selskap	Forslag til tema/vinkling/innretning
<p>Barn med særskilte behov</p>	<p>Barn med særlige behov skiller seg fra den ordinære elevmassen ved at de ikke får tilstrekkelig utbytte av den ordinære opplæringen. Barnehagene og skolene i Orkland har ulike forutsetninger for sin drift, eksempelvis lærer-/voksnetthet. Erfaringsmessig vil spesialpedagogiske tiltak vike når man skal håndtere korttidsfravær, noe som over tid vil ramme det spesialpedagogiske tilbudet systematisk.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Får elever i skole og barnehage undervisning som er tilpasset sine evner og forutsetninger? • Bidrar PPT inn mot skoler og barnehager for å sikre tidlig innsats og bistand ved behov? • Har Orkland kommune organisert tjenestene slik at det er mulig å kunne tilby spesialpedagogisk hjelp til barn som ikke går i barnehage? • Får fremmedspråklige elever som har krav på det særskilt norskopplæring og/ eller morsmålsopplæring?
<p>Samhandling og tildeling av tjenester</p>	<p>Tildeling av tjenester berører utskrivningsklare pasienter og mottaksmuligheter i kommunen samt arbeidsfordelingen mellom spesialhelsetjenesten og kommunen. En konsekvens av feil i tildelingene er at brukerne ikke får det tilbudet de har krav på, som i neste omgang kan gi dårligere livskvalitet. Orkland kommune opplever en stor økning i betalingsdøgn knyttet til utskrivningsklare pasienter, og antyder «et prekært behov for flere helse - og omsorgsbygg»</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har kommunen kapasitet og kompetanse til å ta imot alle utskrivningsklare pasienter fra spesialhelsetjenesten? • Er kommunikasjonen mellom primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten tilfredsstillende? • Har kommunen tilfredsstillende saksbehandlingsrutiner for vedtak om helsetjenester i hjemmet og plass ved sykehjem? • Oppfyller kommunen de krav som stilles til enkeltvedtak om sykehjemsplasser? • Oppfyller kommunen de krav som stilles til enkeltvedtak om helsetjenester i hjemmet?

<p>Taushetsplikt og personvern</p>	<p>Tydelige retningslinjer og rutiner for ivaretagelse av personvern og taushetsplikt er viktig for å redusere konsekvenser som kan oppstå som følge av tverrfaglig samarbeid. Brudd på personvern og taushetsplikt kan få store konsekvenser for den enkelte og økonomiske og omdømmemessige konsekvenser for kommunen.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har Orkland kommune tydelige retningslinjer og rutiner for ivaretagelse av personvern og taushetsplikt? • Er praktiseringen av taushetsplikt, opplysningsplikt og avvergeplikt mellom barnehage, skole, PPT, barnevern og helsestasjon- og skolehelsetjeneste til barn og unges beste? • Er personopplysninger om elever tilstrekkelig sikret i skolene?
<p>Utenforskap</p>	<p>Flere og flere faller utenfor i samfunnet, det er blant annet et økende behov for psykisk helsehjelp, det er økt sannsynlighet for fattigdom blant barn og voksne, herav flere som har behov for sosialhjelp. Mangel på boliger for vanskeligstilte og økte priser på leiemarkedet rammer også mange av de som faller utenfor utdanning og arbeidsliv.</p> <p>Orkland kommune har i 2022 og 2023 arbeidet med en programsatsing med seks prosjekter for å redusere utenforskap. Denne programsatsingen kan være aktuell for en forvaltningsrevisjon i løpet av valgperioden.</p> <p>Andre eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jobber kommunen systematisk med forebyggende innsats rettet mot barn og unge? • Hva er omfanget av elevfraværet og hva kjennetegner fraværet? • Følger Orkland kommune opp elever med høyt fravær? • Har kommunen tilstrekkelig oversikt over trekk ved samfunnsutviklingen som kan påvirke forekomsten av barnefattigdom? • Hvordan kartlegger kommunen behovene til det enkelte barn ved tildeling av økonomisk sosialhjelp og andre relevante sosiale tjenester? • Brukes erfaringer fra tjenestemottakere og berørte barn for å evaluere kommunens arbeid mot barnefattigdom?

<p>Selvkost</p>	<p>Flere saksområder i kommunen har gebyrbelagte tjenester hvor gebyret skal være til selvkost. Regelverket på området er komplisert, konsekvensene av feil i selvkostberegningene er at enten kommunen eller innbyggerne må betale for den andre, eller at dagens abonnenter betaler for fremtiden abonnenter eller motsatt.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Følges selvkostregelverket på: <ul style="list-style-type: none"> ○ vann og avløp? ○ renovasjon? ○ plan og byggesaker?
<p>Vedlikeholdsetterslep</p>	<p>Revisor er ikke kjent med om kommunen har oversikt over vedlikeholdsbehov, og foretatt prioriteringer, knyttet til kommunens bygningsmasse. Dette aktualiserer en forvaltningsrevisjon om kommunens eiendomsforvaltning.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har kommunen system og rutiner for å ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av kommunale bygg? • Er ansvaret for vedlikeholdet organisert på en hensiktsmessig måte? • Er det etablert et internkontrollsystem i samsvar med krav i regelverket? • Settes det av tilstrekkelig midler til vedlikehold? • Etterleves krav til vedlikehold av kommunale veier fastsatt i regelverk, sentrale styringsdokumenter og vedtatte standarder? • Kontrollerer og følger kommunen opp avtaler som inngås på vintervedlikehold på kommunale veier? • Gjenbrukes byggematerialer og materialer til bygging og vedlikehold av veier?

<p>Ivaretagelse av flyktninger</p>	<p>De siste årene har Orkland kommune tatt imot et økende antall flyktninger. Kvalifisering av flyktninger til jobb og utdanning er viktig for å unngå utenforskap. Integreringsloven skiller mellom grupperinger av flyktninger og det er egne regler for ukrainske flyktninger med andre krav. Dette kompliserer arbeidet for de som skal ivareta arbeidet med introduksjon og opplæring.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er kommunes arbeid med integrering av flyktninger i tråd med gjeldende lovkrav og føringer? • Har kommunen et introduksjonsprogram som kvalifiserer flyktingen for arbeid og utdanning? • Får flyktingene biveiledning som dekker deres behov? • Tilrettelegger kommunen for enslige mindreårige flyktninger? • Samarbeider kommunen med frivillige organisasjoner i integreringsarbeidet? • Er integreringstilskuddet tilstrekkelig og brukes det på rett måte for å ivareta flyktingene?
<p>Arbeidsgiverpolitikk og ledelse (bemanning og rekruttering)</p>	<p>Orkland kommune erkjenner i Handlings- og økonomiplan 2024-27 at de står overfor en utfordring med hensyn til omstilling i tjenestene, spesielt innen helseområdet. Essensielt i en slik omstilling er at tjenestene bemannes med riktig kompetanse, i riktig omfang og til riktig tid. Orkland kommune har vedtatt en temaplan for Kompetanse og heldid i 2021.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Følger kommunen vedtatt temaplan for kompetanse og heldid? • I hvilken grad følger Orkland kommune gjeldene regelverk ved ansettelse? • Hvordan sørger Orkland kommune for å beholde eksisterende kompetanse? • Hvilke tiltak har kommunen gjort for å utvikle medarbeidernes kompetanse? • Hvordan er praksis for vurdering av vikarbehov? • Følges bemanningsnormen innen oppvekst? • I hvilken grad arbeides det systematisk med å forebygge og redusere sykefravær i kommunen? <p>Har kommunen tilstrekkelig oversikt over sykefraværet, og konsekvensene av dette?</p>

<p>Saksbehandling til barnets beste (tverrfaglig samarbeid)</p>	<p>I alle saker som gjelder barn, skal barnets beste vurderes og vektet opp mot andre momenter i saken. Synspunktene til barnet skal tillegges «behørig vekt i samsvar med barnets alder og modenhet.» Minimumskravene til enkeltvedtak i forvaltningsloven er ikke tilstrekkelig for å ivareta saksbehandling med fokus på barnets beste. Hvordan saksbehandler vurderer hva som er til det beste for barnet, samsvarer ikke nødvendigvis med hva barnet selv forteller eller hva foreldrene ønsker. Det må gjøres en selvstendig vurdering basert på faglig kompetanse av hvilke tiltak som er til det beste for det enkelte barnet.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har Orkland kommune system som sikrer tilfredsstillende kvalitet i saksbehandlingen? • Følger Orkland kommune lovpålagte krav om forsvarlig saksutredning? • Dokumenteres det i vedtak hvordan barnets beste er vurdert og hvilken vekt barnets mening er tillagt? • Er praktiseringen av taushetsplikt, opplysningsplikt og avvergeplikt mellom barnehage, skole, PPT, barnevern og helsestasjon- og skolehelsetjeneste til barn og unges beste?
<p>Sosialhjelp</p>	<p>Økonomisk sosialhjelp er rettet inn mot personer som ikke er i stand til å sørge for eget livsopphold. Mennesker i nød kan ha krav på økonomisk sosialhjelp, økonomisk rådgiving og gjeldsrådgiving og/eller et midlertidig botilbud</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informerer kommunen innbyggerne om deres rettigheter til økonomisk sosialhjelp? • Har kommunen et tilfredsstillende servicenivå (tilgjengelig til) overfor søkerne av økonomisk sosialhjelp? • Har kommunen en tilfredsstillende saksbehandlingstid innen økonomisk sosialhjelp? • Er kommunens saksbehandling av klager på økonomisk sosialhjelp innenfor regelverket? • Tilbyr kommunen økonomisk rådgiving til de som har behov? • Benytter kommunen kvalifiseringsprogrammet i tråd med intensjonene i regelverket? • Bidrar økonomisk sosialhjelp/økonomisk stønad til å gjøre søkerne selvhjulpne?

<p>Avvikshåndtering</p>	<p>Kravet til håndtering av avvik i virksomheter er gitt i internkontrollforskriften, forskriften gjelder også for offentlig virksomhet. Det er videre krav i internkontrollforskriften at virksomheter av et visst omfang skal ha et eget system for å håndtere avvik.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har kommunen tilfredsstillende systemer for å håndtere avvik? • Bruker kommunen avvikssystemet til læring og forbedring? • Få ansatte god nok opplæring i og informasjon om melding av avvik? • Får ansatte opplæring i og informasjon om oppfølging av avvik? • Har ansatte tillit til at avvik håndteres på en betryggende måte? • Har kommunen betryggende bruk av avvikssystemet?
<p>TrønderEnergi AS med datterselskaper</p>	<p>Selskapet eies av 19 kommuner samt KLP (Kommunal Landspensjonskasse). Selskapet er organisert som konsern, med TrønderEnergi som morselskap.</p> <p>Konsernorganisering innebærer at det oppstår et holdingselskap mellom kommunen som eier og de selskapene hvor virksomheten skjer. Dette har betydning for kommunens muligheter til å utøve eierstyring.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er det etablert en hensiktsmessig rapportering mellom mor- og datterselskaper? • Er selskapsomdannelsene i selskapet håndtert innenfor reglene for habilitet? • Er Orkland kommune sine interesser ivaretatt i selskapsomdannelsene? • Skjer transaksjoner mellom kommunen og konsernet til markedsmessige vilkår?
<p>ReMidt IKS</p>	<p>ReMidt IKS har 17 eierkommuner i Trøndelag og Møre og Romsdal. Selskapet leverer tjenester til innbyggerne knyttet til husholdningsavfall og slam.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ivaretar selskapet eiernes behov for kildesortering, gjenbruk, materialgjenvinning av ulike typer avfall ut fra krav og selvkost? • Etterlever selskapet reglene om offentlige anskaffelser ved sine innkjøp?

<p>Rosenvik Holding AS</p>	<p>Selskapet har som formål at de gjennom produksjon og annen næringsvirksomhet skal skape grunnlag for avklaring, kvalifisering og rekruttering av arbeidssøkere til arbeidslivet. Eies av Orkland, Oppdal, Rennebu og Skaun kommuner, samt 4 andre selskaper/foreninger/personer.</p> <p>Rosenvik Holding AS eier 100% av aksjene i Rosenvik AS, Rosenvik kompetanse AS og Rosenvik eiendom AS, 25% av aksjene i Navigator Kompetanse AS og 20% av aksjene i Grønørveien AS.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppfyller selskapet Orkland kommunes sine forventninger til selskapet? • Har selskapet gode rutiner for å avklare habilitetsspørsmål? • Har selskapet en tilfredsstillende internkontroll? • Er det en hensiktsmessig rapportering mellom selskapene i konsernet? • Er Orkland kommune sine interesser ivaretatt i selskapsomdannelsene?
----------------------------	--

Gjennomførte forvaltningsrevisjoner i perioden 2019-2023

- Byggeprosjekter (2021)
- Vann og avløp (2022)
- Internkontroll (2023)
- Orkland Energi AS (2023)
- Eldreomsorg (2024)